

діяльності та трактує сутність ділового успіху організації. Ефективне управління інтелектуальним капіталом неможливо без зміни структури. Для підвищення ефективності управління вводяться посади менеджерів з управління знаннями, альянс-менеджери, креативні менеджери, координатори знань, менеджерів та інженерів знань підприємницьких суб'єктів.

Отже, інтелектуалізація є передумовою відновлення зростання економіки України, забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на світовому ринку. Її індикатором є формування інтелектуального капіталу. Тільки таким шляхом вітчизняні підприємства в умовах сучасної «економіки знань» зможуть забезпечити свою життєздатність, сформувати стійкі конкурентні переваги та ефективно функціонувати на ринку.

Список використаних джерел:

1. Корнух О. В. Інтелектуальний капітал – основа інноватизації, ефективної і корпоративної стратегії підприємства: монографія / Турило А. М., Корнух О. В.; ДВНЗ «Криворізький національний університет». – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2012. – 228 с.
2. Лігоненко Л. О. Інтелектуальний капітал підприємства: науково-методичні засади та результати оцінювання / Л. О. Лігоненко // Економіка України. – 2014. – №5 (630). – С. 46–50.
3. Мамонтова Н. Тенденції та особливості формування і використання інтелектуального капіталу в Україні / Н. Мамонтова // Економіка України. – 2010. – №8. – С. 30–39.
4. Захарова Д. С. Значення та перспективи інвестування у людський капітал в Україні / Д. С. Захарова, Р. О. Федюкин, І. В. Тімар // Сучасні проблеми та перспективи розвитку підприємництва та фінансово-економічного потенціалу регіону: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: у 2-х частинах (м. Запоріжжя, 11 листопада 2016 року). – Запоріжжя: Запорізька державна інженерна академія, 2016. – Ч. 2. – С. 89–91.

Гуцалюк В. С., Кобченко А. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СТАН ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Розвиток інноваційної системи економіки є об'єктивною необхідністю, що доведено світовим досвідом. Роль інновацій стає все більш і більш актуальною, а підприємства малого і середнього бізнесу (МСБ) постають вагомим суб'єктом ринку, що здатні генерувати конкурентоспроможні ідеї і займатися комерціалізацією нововведень. Тому на сучасному етапі важливим є забезпечення умов розвитку МСБ та поліпшення його інноваційної активності.

На жаль, економіка України, через нестабільний політичний та економічний стан, і через недоліки внутрішньогосподарського управління, стикається з рядом

проблем, що не сприяють необхідним умовам для інноваційного розвитку. Проблематика функціонування та інноваційної діяльності, перспективи діяльності МСБ і тенденції розвитку висвітлено у роботах таких українських авторів, як О. П. Крупський [4], М. Білик [5], З. Варналій [6] та інші. Основними результатами їх роботи були висновки про широкий економічний спад МСБ, кризу у фінансовому стані, поганий бізнес-клімат тощо. Такі автори, як І. Бабець, Ю. Полякова, О. Мокій, вважають, що головною проблемою, що заважає розвитку інноваційного підприємництва в Україні, є суперечлива інноваційна політика країни, зменшення фінансування інноваційної системи, недосконалість нормативно-правових та організаційно-економічних аспектів здійснення інноваційної діяльності [1].

Тому, дуже важливим завданням для України є розроблення та здійснення стратегічних напрямків розвитку інноваційної діяльності та сприяння інноваційній діяльності підприємств, і зокрема тих, де питома частка підприємств МСБ є найбільш помітною. Провівши аналіз статистичних даних, що стосуються інноваційної діяльності, З. Юринець відмічає, що Україна демонструє достатньо невисокий рівень інноваційної активності [2]. Частка підприємств МСБ на 2016 рік, де впроваджуються інновації, становила близько 3% від кількості всіх підприємств. Загальноекономічні тенденції вказують на те, що частка підприємств, які не мають бажання здійснювати інновації, складає 82,3%.

Головними причинами низьких показників інноваційної активності підприємств МСБ є [2; 3]:

- недостатність економічних стимулів відносно залучення інвестицій в інноваційні процеси;
- незначний обсяг фінансування інноваційної діяльності з боку держави (<1% від ВВП);
- дефіцит органів державного управління в інноваційній діяльності;
- призупинення розвитку інноваційних структур та інфраструктур (техно-парків, технополісів, високотехнологічних інноваційних підприємств, бізнес-інкубаторів, науково-технологічних центрів та ін.);
- невизначеність організаційно-правових аспектів функціонування, низький рівень інформаційно-аналітичної забезпеченості;
- відсутність визначених орієнтирів інноваційного розвитку підприємств МСБ;
- низька кваліфікація, недостатня компетентність працівників підприємств МСБ. Це безпосередньо пов'язано з низьким рівнем освіти, недостатнім досвідом у різних сферах економіки та менеджменту;

- достатньо висока вартість нововведень та тривалі строки їх окупності;
- відсутність або недоступність систематизованої інформації про нові технології.

Для покращення інноваційної діяльності підприємств МСБ варто:

- забезпечити інформаційну підтримку підприємництва щодо кон'юнктури ринків, доступних до використання матеріально-технічних об'єктів, наукових розробок та винаходів та ін.;

- розробити програму формування місцевих ринків інтелектуальної власності;
- сформувати е-біржу інновацій, де б знаходилась інформація про інвестиційно-привабливі інноваційні підприємства;

- створити інноваційний фонд України, фінансування якого було б за участю державного бюджету, і який брав би на себе функцію стимулювання розвитку регіональних та місцевих венчурних фондів за участю вітчизняного та іноземного капіталу.

Безперестанні зміни в економіці, що пов'язані з необхідністю у впровадженні інновацій, вимагають чітких управлінських підходів, які мають спиратися на підтримку МСБ. Зазначені вище рекомендації мають надати чіткі перспективи для розвитку інноваційної активності підприємств малого та середнього бізнесу та створити основу для інтелектуальної орієнтації економіки, посилити конкурентоспроможність вітчизняних підприємств та сприяти зміцненню позицій МСБ в Україні.

Список використаних джерел:

1. Бабець І. Г. Обґрунтування напрямів розвитку інноваційного підприємництва з урахуванням світового досвіду / І. Г. Бабець, Ю. В. Полякова, О. А. Мокій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://niss.lviv.ua/analytics/65.htm>
2. Юринець З. В. Нейромережеве моделювання як інструмент прогнозування інноваційного розвитку економіки України / З. В. Юринець, В. В. Круглякова // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 6. – С. 425-432.
3. Тимченко О.І. Проблеми та перспективи розвитку малого підприємництва в регіонах України / Тимченко О. І. // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4135>.
4. Крупський О. П. Проблеми і перспективи інноваційного розвитку України / О. П. Крупський, К. А. Макарова // Економіка і менеджмент – 2013: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку : зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф., 24–25 квітня 2014р.: у 6 т. – Т. 6 : Проблеми та перспективи інноваційного розвитку : держава, регіон, галузь, суб'єкт господарювання. – Дніпропетровськ : Біла К. О., 2014. – С. 72–74.
5. Білик М. Д. Податковий механізм стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств України / М. Д. Білик, М. В. Соколов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. – № 9. – С. 82–87.
6. Варналій З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З. С. Варналій. – 3-є вид. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2005. – 214 с.